

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 13 sept. Volgens eene mededeeling uit Wiesbaden is aldaar gisteren het officiële bericht ontvangen, dat de cholera zich geopenbaard heeft onder de talrijke bedevaartgangers te Bornhofen aan den Rijn. Ook in Kassel zijn reeds eenige personen aan deze verschrikkelijke ziekte gestorven. Tot dusverre in Frankfort geheel van dezelve verschoond gebleven: men hoopt, dat dit deze keer weder het geval moge zijn.

Frankfort, 14 sept. Ook voor het Groothertogdom Hessen nadert thans het tijdstip der beslissing. In de zitting, gisteren door de Tweede Kamer van den landdag gehouden, heeft de minister van Financiën een wetsontwerp aangeboden, tot verlenging van de toestemming tot inning der belastingen tot aan het einde dezes jaars. De afgevaardigde Lehne, een der aanvoorders van de democratische partij, heeft dadelijk een voorstel ingediend, om aan het tegenwoordige ministerie de belastingen te weigeren. Dit voorstel is naar de commissie voor de financiën gezonden. Het is gemotiveerd daardoor, dat de regering door onderscheidene besluiten en handelingen de wetten en de constitutie heeft geschonden; onder anderen worden als onwettige handelingen bestempeld, de toetreding tot het Münchener verdrag tot regeling der Duitse quaestie, de deelneming aan de zittingen van den engeren raad en den bondsdag, het beperken der volksvergaderingen, het ontbinden van den vorigen landdag, enz. Bij de vruchteloosheid eener aanklagt van het ministerie bij het hof-gerecht, blijft, zoo zegt de voorsteller, aan de Kamer niets over dan de uitoefening van haar recht tot weigering der belastingen. Een ander aanvoerder der democratische meerderheid deed daarna het volgende voorstel: De Kamer verklaart, dat de permanente commissie wegens de constitutioneele houding der onbonden Kamer, benevens de overheden en regulerijke collegiën, alsmede de bevolking van Keur-Hessen wegens hun gedrag tegenover de willekeurige maatregelen en schendingen van recht en wet van de Keurhessische regering, den dank des vaderlands hebben verdiend. Dit voorstel werd zonder discussie onmiddellijk aangenomen.

Brieven uit Kassel melden dat gisteren de commissie van den landdag is vergaderd, om over den staat van zaken te beraadslagen. In Kassel was het rustig. De generaal Bauer had zijn pensioen aangenomen. In de provincie Hanau is ook thans in die plaatsen, welke door Pruisische troepen zijn bezet, de staat van beleg door het ministerie Hassensflug gedecreteerd, afgekondigd.

Hamburg, 12 sept. Volgens officiële opgaven had de Holsteinsche schatkist tot den 31sten dezer uit Duitschland en andere landen een bedrag van ongeveer 440,000 gulden aan giften ontvangen. In de vrijwillige 4 pct. geldleening, was nog slechts voor ruim 6000 gulden deelgenomen. Op de van de Duitse regeringen teruggevraagde voorschotten voor het onderhoud der Duitse bondstroepen in 1849, zijn nog slechts door de regeringen van Waldeck, Nassau, Brunswijk, Saxon-Coburg-Gotha, en van het groothertogdom Hessen aan de Holsteinsche schatkist sommen in mindering betaald, die te zamen 153,000 gulden bedragen, dat is nog niet een twintigste van het geheele bedrag der voorgeschoten gelden.

Het stadhouderschap heeft aan de Sleeswijk-Holsteinsche standen voorgesteld, tot goedmaking deels van reeds gedane, deels van nog te doene oorlogsnit-gaven, eene geldleening aan te gaan van 11,200,000 gulden, voor een bedrag van 936,000 gulden aan nieuwe schatkistbijzitten uit te geven, en dan nog een bedrag van 2,250,000 gulden te vinden door eene gedwongen geldleening of door eene oorlogsbelasting van 1 pct van landerijen en gebouwen.

Hamburg 13 sept. In geheel Holstein heerschte gisteren eene niet geringe ongewoondheid. Daar men zich voorstelde, dat het nu tot eene beslissing zoude moeten komen.

Reeds heeft de telegraaf gemeld, dat de aanval der Holsteiners is mislukt (zie ons no. van gisteren); dat zij bij hunnen aanval, om den overleg van de Schley, bij Missunde, te bewerkstelligen door de Denen, van de zijde van de Coseler-heide, en derhalve waarschijnlijk in de flank, hetzij zijn aangegrepen en teruggedreven; — dat de Holsteiners op Eckrenförde zijn teruggetrokken; en ook die stad weder hebben ontruimd, ten einde hunne vorige stellingen te hernemen.

Dit bericht wordt bevestigd door een bericht uit Altona van den 13den des avonds, in de Hamburger bladen, van den navolgenden inhoud: »Heden is er niet verder gestreden. Onze troepen zijn in hunne vorige positie bij Wittensee (bandoorden den Eider) teruggekomen. — Eckrenförde is door onze troepen weder ontruimd moeten worden, ter zake van het hevig kanonvuur van den vijand, aan den waterkant. Ons verlies wordt op 103 dooden en gewonden begroot, behalve 5 gekwete officieren, en men heeft 32 Deensche gevangenen naar Glückstadt gebracht.

In dit bericht schijnt de tijding van het mislukken van den aanval en van het terugdrijven der Hol-

steiners eenigzins te worden bemaanteld. Een later telegraaf-bericht, van den 14den uit Hamburg, des voormiddags, vermeldt dienaangaande het volgende: De zoo even aangekomen ochtend stoomtrein (van Rendsburg) brengt berigten mede, welke de vorige tijding (het mislukken van den aanval op Missunde en het terugtrekken der Holsteiners ten gevolge van den aanval van den kant der Coseler-heide) bevestigen. Het hoofdkwartier van het Sleeswijk-Holsteinsche leger is in Wittensee. Het verlies wordt op 250 man gerekend, en men verwacht nu een aanval op een ander punt.

Wenen, 11 sept. Men wil weten, dat de politiek van den heer v. Schwarzenberg in de Duitse aangelegenheid, met groote bezwaren te kampen heeft, daar Böhieren Oostenrijk zou hebben uitgenoodigd, om de hervormingen, welke het met het oog op de staatsregeling van 1815 denkt in het leven te roepen, meer bepaald te keuren te geven en duidelijke voorstellen deswege te doen, daar het wantrouwen des Duitschen volks anders zou voortduren. Alleen wanneer Oostenrijk aan borenstaanden wensch gehoor geeft, kan Beieren met de zwaarte hand aan hand gaan.

Wenen, 12 sept. In goed onderrigte kringen wilde men weten, dat de Deensche gezant Pechlin bij prins Schwarzenberg geweest was, om met dezen over de ontwapening van Holstein te onderhandelen. Prins Schwarzenberg moet geantwoord hebben, dat de gezindheid van Oostenrijk sedert de teekening van het Londense protocol, niet twijfelachtig kan zijn, dat het de integriteit van het Deensche rijk wilde, doch alvorens verdere schreden te doen, moest het de verklaring van Denemarken hebben, in welke betrekking het voortaan wilde staan tot Duitschland, en inzonderheid of het tot een Oostenrijksch-Duitsch tolverbond zou toetreden.

Berlijn, 13 sept. (Uit bijzondere berigten.) Welk aandeel de Pruisische regering zal nemen aan den constitutionelen strijd die thans in Keur-Hessen wordt gevoerd, is nog niet bekend. Pruisen heeft den doortogt van Hessische troepen naar het in de Pruisische bezittingen ingesloten gebied van Schaumburg, niet geweigerd, vermits het bij tractaat daartoe verplicht is. Daardoor ontnemt het ook aan de Hessische regering elk voorwendsel tot weigering van den doortogt van Pruisische troepen door Kassel of Fulda, zoodra dergelijke doortogt in het belang van Pruisen mogt worden gevorderd.

Hetgeen van het spoedig bijeenroepen van de Pruisische Wetgevende Vergadering wordt gesproken, berust op lossen grond. Het ministerie denkt er nog niet aan, om de Kamers voor november te vereenigen. Pruisen is door den afgezonderden stand, in welke het gebracht is, genoodzaakt, om de plaats hebbende gebeurtenissen in de staatkundige wereld af te wachten, en kan in die gesteldheid derzelve ontwikkeling rustig verbeiden, behoudens zijne bevoegdheid, om krachtig op te treden, zoodra zijne eer dit vordert. Bij dergelijke staatkunde zoude eene te vroege bijeenroeping der Wetgevende Vergadering de bestaande verwikkeling slechts kunnen bevorderen, en zoude zij dus hoogst ongeraden zijn.

Men vindt thans in Berlijn eene menigte vreemd papieren-geld. Reeds voor eenigen tijd hebben verscheidene kooplieden openbaar aangekondigd, dat zij geen ander dan Pruisisch papier begeerden in betaling aan te nemen. Zoo als de handelszaken thans staan, is het moeilijk dit vol te houden. Deze aangelegenheid is dan ook reeds ter kennis van het vorsten-collegie gebracht, 't welk zich dezelve zal aantrekken. Sedert de jongste gebeurtenissen in Keur-Hessen, is inzonderheid ten aanzien van het papieren-geld van dat land, een niet gering wantrouwen ontstaan.

ENGELAND.

Londen, 14 sept. Uit de tot dusverre ingekomen aanvragen om plaats bij de commissie voor de tentoonstelling in 1851, blijkt, dat de werktuigen er tweemaal zoo talrijk zullen zijn als de manufactuur-producten en dertien maal talrijker dan de voorwerpen tot de categorie der schoone kunsten behoorende. 80,000 vierkante voeten waren aan de Vereenigde Staten toegestaan, doch op later ingekomen verzoek heeft men er hun nog 5000 bij aangewezen. De voortbrengselen van nijverheid uit de Engelsche koloniën zullen eene uitgestrektheid beslaan van 107,050 vierkante voeten, en die uit China 5,000, terwijl er Frankrijk 100,000 heeft aangevraagd. Uit Oostenrijk is eene opgave ontvangen waaruit blijkt, dat 672 personen van meening zijn voorwerpen in te zenden. In Turkije en Spanje hebben zich dezer dagen commissiën tot dat einde gevormd. Te Southampton en Hull hebben zich uit de arbeidende klasse commissiën vereenigd, om de tentoonstelling te gaan bezoeken. De laatstgemelde vereeniging telt 250 leden en brengt tot dat doel wekelijks £ 18 bijeen. De plaatselijke commissiën zijn belast aan het centrale comité den dag der aankomst en het getal bezoekers tijdig mede te deelen, opdat het zorg konne dragen voor behoorlijk nachtverblijf der bezoekers enz.

— Te Alexandrië was volgens de laatste berichten algemeen sprake van de ketseling van gevallen ont-

dekking en bewerking eener voortreffelijke zwavelgroef, gelegen aan den oever der Roode zee, bij Keneh in Opper Egypte. De jaanzienlijke hoeveelheden welke deze groef oplevert, stellen den eigenaar in staat om de zwavel in den handel te brengen tot verreweg mindere prijzen dan die van Sicilië; en men kan voorspellen, dat aan deze laatste eene sterke concurrentie te wachten staat. De handelaren van westelijk Europa vooral zullen niet nalaten gebruik te maken van deze gunstige gelegenheid, om zich aan de op Sicilië van kracht zijnde tarieven te onttrekken. Door de gemakelijkheid van het vervoer te water op de Roode zee, zal de exploitatie der nieuwe groef zeer bevorderd worden.

De Egyptische regering, welke haar aanvankelijk aan een particulier geconcessionaerd had, wil haar terug koopen om ze voor eigen rekening te bewerken.

— Lt. donderdag is de hertog van Wellington door een groot gevaar bedreigd geweest. Nabij Dover, waar hij ter inspectie werd verwacht, schrikten de voor zijn rijtuig gespannen postpaarden, gingen op den hiel en wierpen het rijtuig van den weg over de eerste hulp aan den hertog verleend, die geene kwetsuren schijnt bekomen te hebben.

— De Morning Chronicle kondigt aan, dat hij, te beginnen met 16 dezer, in zijn blad alle tot hem gerigte belangrijke mededeelingen betrekkelijk de tentoonstelling van 1851, in het Engelsch, Fransch en Duitsch, zal vermelden.

— Te Mansfield is dezer dagen brand ontstaan door de zelfontvlammende werking van een in lijnolie gedoopt stuk doek; daar de vlammen tijdig werden ontdekt was men den brand in weinig tijds meester. Vermits men twijfelde dat de brand door zelfontvlamming zoude zijn ontstaan, doopte men een stuk katoen in gekookte lijnolie, wreef dit over eene deur en legde het toen bij eenig papier; na verloop van ongeveer drie uren stonden katoen en papier in vlam, waardoor men alzo het duidelijke bewijs heeft verkregen, dat in gevallen als het bovenvermelde van zelf brand kan ontstaan.

— De stoomscheepvaart tusschen Engeland en Amerika verkrijgt met iederen dag meerdere uitbreiding. Weldra zal men schier dagelijks berichten uit New-York ontvangen. Behalve de vele stoomschepen die thans reeds in de vaart tusschen de beide werldeelen zijn, zullen met 10 oct. een nieuw stoomschip, Franklin genaamd, en met de aanstaande lente nog een, Humboldt geheeten, de geregelde vaart op Amerika openen.

— Eene der aangenaamste verschijnselen is eene belangrijke vermindering in het armengetal, dat ruim 50,000 minder is dan 11. jaar, bij de opsameling der werkhuizen. Ruim 26,000 jonge lieden die tot den arbeid bekwaam zijn, hebben dit jaar werk gevonden, hetwelk 11. jaar hun ontbrak. Hoewel dit getal over geheel Engeland genomen, niet zeer aanzienlijk is, zoo mag men er nogthans uit opmaken, dat de lagere klasse voorspoed geniet.

— De heer Charles Robertson heeft op Markreesteele in Ierland, eene nieuwe komeet ontdekt in de constellatie het kameol-paard, omstreeks middernacht 9 dezer.

— De nieuwsgierigheid is door de veelvuldige berigten wegens de zeeslang zoodanig opgewekt, dat eenige personen deze week besloten hebben op te zoeken, indien het er werkelijk was. Tot dien einde ging de stoomboot Alice van Cork in zee, doch kwam des avonds onverrichter zake terug.

FRANKRIJK.

Parijs, 14 sept. Ofschoon de President der Republiek jl. donderdag avond hier te 9 ure terug verwacht werd, verscheen hij eerst ruim te 11 ure; deze vortraging was veroorzaakt doordien hij zich twee uren te Maisons had opgehouden om de democraten te misleiden en aldus de ontvangst te ontgaan, die zij wellicht voor hem bereid hadden. Generaal Changarnier schijnt hem voornamelijk om de vortraging overgehaald te hebben, ten gevolge van een onderhoud dat hij met den prefect van politie gehad had. De leden van het Genootschap van 10 december hebben bij het spoorwegstation, waar zij den President stonden af te wachten, zich zeer woelig gedragen, zoodat de politie moeite heeft moeten doen om hen in toom te houden. Zij hebben daaraan echter gehoor gegeven, en zijn vreedzaam uiteengegaan, na den President bij zijne verschijning met het daverend gejuich leve Napoleon! begroet te hebben.

— De algemeene raad van het departement du Gard, welke grotendeels uit legitimisten is samengesteld, heeft het voorstel van den heer de Bury aangenomen, waarbij de wensch wordt te kennen gegeven, dat bij herziening der constitutie de 5 behouden blijve, en dat, indien de herziening vergadering meenen mogt, dat de monarchie voor Frankrijk niet dienstig is, de 5 behouden worden boven elken andere regeringsvorm mogt worden gekozen.

— Te Parijs was den dag een groote menigte van de 5 behouden. De generaal Changarnier was eveneens al de te Parijs aanwezige ministers waren daarbij tegenwoordig. Na behandeling van sommige aan de orde zijnde quaestien,

heeft de raad zich bezig gehouden met de verschillende incidenten, op de reis van den President der Republiek voorgevallen; met de verzoeken der algemeene raden, van de gemeenten, enz. Er werd ook gehandeld over het raadzame van eene nieuwe reis des Presidents naar de midden- en zuidelijke provinciën van Frankrijk, en bepaald, dat die reis niet zoude opgegeven, maar slechts uitgesteld worden. De heer de Persigny, die een oogenblik in den ministerraad tegenwoordig was, gaf verslag van eenige belangrijke mededeelingen nopens de Pruisische aangelegenheden, met welke de regering zich eerstdaags zal bezig houden.

In een door het genootschap van natuurlijke geschiedenis op Isle de France (Mauritius) openbaar gemaakt verslag, vindt men eenige belangwekkende waarnemingen, die kunnen leiden tot de ontdekking van het middel, om de watervrees te genezen.

Men weet, dat de heer *Rochet d'Héricourt* meld heeft, dat in het noorden van Abyssinie met goed gevolg een wortel tegen deze vreeselijke ziekte wordt aangewend.

Om dit geneesmiddel gereed te maken, wordt de bast van dien wortel zeer dun afgenomen, die schors alsdan gedroogd en vervolgens tot poeder fijn gemaakt. Den siek worden daarvan 10 à 12 grein in een lepel honig of melk toegediend. Anderhalf uur nadat hij deze dosis heeft gebruikt en verscheiden stoelgangen en brakingen daarvan het gevolg zijn geweest, doet men hem vele kopjes hui drinken; wanneer hij ten gevolge van deze ontlastingen zeer verzwakt is, geeft men hem de krop van een hoen te eten, dat in sterk gekruide boter is gebraden, waardoor de werking van het medicament wordt gestuit; daarna nuttigt de patient ook het hoen, dat men op dezelfde wijze met veel piment toebereidt.

Deze wortel, waarvan de heer *Rochet d'Héricourt* zelf de emeto-cathartische uitwerking heeft gade geslagen, werkt ook sterk op de urine, die zeer troebel wordt en waarin hij de aanwezigheid van microscopische wormen heeft waargenomen.

Zoodra de dosis hare werking heeft gedaan, verkeert de aan watervrees lijdende persoon nog slechts onder den bijzonderen invloed van het geneesmiddel.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, 16 sept. Een vreemdsoortige diefstal, immers moreel daarmede gelijk staand feit, was li. donderdag het onderwerp van behandeling der correctionele regtbank. Een verbruiker van gas stond te regt wegens ontvreemding van gas, door het afschroeven van den gazometer en het daarstellen van een verbinding, buiten dien meter, tusschen de hoofdpijp en den toestel in zijne woning geplaatst. Volgens het beweren van den verdediger des beklagden, zoude deze daad alle requisitiën van diefstal, bij de bestaande strafwet vereischt, missen. De regtbank zal op den 26sten september vonnis geven. (Hand.)

Rotterdam, 16 sept. De bevordering der belangen van onzen handel en onze scheepvaart, schijnen bij voortdoring het ministerie van *Buitenlandsche Zaken* zeer weinig of in het geheel niet ter harte te gaan.

Den 10den september was in eene der voornaamste Oostzeehavens, aan den Nederlandschen consul nog geheel onbekend, welke kosten de schepen van andere natiën, welke regten hunne ladingen voortaan in Nederland te betalen zullen hebben. Op de deswege hem gedane aanvragen wist hij geen antwoord te geven. Het zou geheel onverklaarbaar zijn, dat het ministerie van *Buitenlandsche Zaken* alle Nederlandsche gezanten en consuls niet naauwkeurig en uitvoerig met den inhoud en de werking der nieuwe scheepvaartwetten had bekend gemaakt, zoo niet reeds sedert lang de groote traagheid en onverschilligheid van dat ministerie, omtrent alles wat onzen handel betreft, tot spreekwoord ware geworden. (N. R. C.)

† *Zutphen, 15 sept.* In eene op gisteren gehouden vergadering van de vereeniging *Redding door Vermaatsing* alhier, ter vervulling van de candidatuur tot de Provinciale Staten van Gelderland, ontstond door het bedanken van den heer van *Zuylen van Nyevelt*, werden door het bestuur als dubbeltal voorgedragen de heeren *K. J. van der Meulen* te Brummen en *J. H. Sevink* te Vierakker. Hierbij werden, als voorgedragen door het vereischte aantal leden, getoegd de heeren: *dr. Brants* te Gorssel, *mr. M. J. van Löben Sels* en *T. J. Stieltjes* te Zutphen. Dit gros werd bij groote meerderheid van stemmen gekozen de heer *K. J. van der Meulen* te Brummen, die daarop als candidaat der vereeniging werd geproclameerd.

Uitslag der verkiezingen voor de Provinciale Staten van Gelderland.

Kiesdistrict Arnhem.

Uitgebracht 784 stemmen, van onwaarde 27.

Verkozen de heeren *B. F. baron van Verschuier* te Arnhem, met 469 stemmen en *D. Bas Backer* te Apeldoorn, met 396 stemmen, terwijl de heeren *P. Kok Ankersmit* te Apeldoorn, 343 en *J. H. G. Boissevain* te Arnhem, 253 stemmen op zich vereenigden.

Mengelwerk.

Het Journal des Débats over de Sleeswijk-Holsteinsche zaak.

De bespottelijke en gedwongene overdrifving der Duitschers, ten opzichte van Sleeswijk-Holstein, moet ons echter niet ongevoelig of onregtvaardig doen zijn jegens bevolkingen die zoo ongelukkiglijk worden opgeofferd in eenen onredelijken strijd. Het is meer dan waarschijnlijk, dat er weder bloed zal stroomen. De Holsteinsche Landdag moet thans vereenigd zijn; men heeft tot eene ligting in massa besloten; men tracht in Sleeswijk, dat door de Denen bezet is, eenen *guerilla*-oorlog te organiseren; men droomt van Spanje, Tyrol en de Vendée. Het platteland van Sleeswijk, overal door hagen en sloten doorsneden, zoude werkelijk zeer geschikt zijn, om er een tweede *Bocage* van te maken. Generaal *Willis* kondigt, zegt men, zelf zijn voornemen aan, om eerlang de door hem bezette versterkte posten te verlaten. De Denen en Holsteiners, beide van hunnen kant verschanst, zien rondom zich de levensbehoeften die het kleine land, waarin zij leven, hen kan opleveren, met spelheid verminderen, en die vroeger zoo bloeiende en vreedzame streken, zijn eene ware woestijn geworden.

Het is eene bedroevende taak die rampen, welke maar al te zeer in werkelijkheid bestaan, in verband te brengen met de kunstmatig opgeworpene oorzaken waarvan zij het gevolg zijn. Wij willen niet nogmaals terugkomen op die op zich zelve zoo duistere en zoo weinig belangrijke Deensche quaestie; wij kunnen echter niet nalaten het waarom? van dezen ongelukkigen oorlog, aan een zeer onpartijdig en nog overschilliger publiek voor te stellen. Er is geen beter middel om de rol, welke zij die hem hebben aangestookt, juist te waarden.

Het is een oud deries van het Germaansch publiek regt, dat het Deutsche rijk eindigt aan de Eider: *Eidora finis Imperii*. De Eider is een kleine stroom op het Cimbrische schiereiland, die de beide hertogdommen Sleeswijk en Holstein van een scheidt. Niettemin zijn die twee hertogdommen altijd te zamen verbonden geweest door oude gemeenschappelijke instellingen. Terwijl Sleeswijk meer bijzonder was ingelijfd bij Denemarken, dat genoegzame verklaring vindt in de plaats, door Deensche inwoners aldaar ingenomen, bleef echter Holstein, dat door Duitschers bewoond werd, deel uitmaken van het Duitsch verbond, terwijl de Koning van Denemarken aldaar slechts als hertog het bewind voerde. Bij zijne koninklijke kroon voegde hij de hertogelijke; maar de eene verdween niet onder de andere. Zoodanig was de oude staat van zaken, welke overigens overeenkomt met die waardoor vroeger de betrekkingen tusschen Luxemburg en Holland geregeld werden: het protocol dat den 2den augustus 1850 te Londen geteekend is, heeft geen ander doel gehad dan dien toestand weder in het leven te roepen en te bevestigen, en dit is het wat in Duitschland de nationale verontwaardiging tegen Europa in dubbele mate heeft opgewekt. Duitschland had gehoopt partij te zullen trekken van de thans stellige uitsterfing der dynastie, welke tegenwoordig in Denemarken aan de regering is, om die kleine en krachtige monarchie te verdeelen, welke handhaving wellicht van meer wezenlijk belang is voor het algemeene Europeesche evenwigt, dan dat van eenige andere mogendheid van den tweeden rang. Inderdaad werd door de orde der erfopvolging, na den dood des regerenden Konings, een prins uit de vrouwelijke lijn op den troon van Denemarken geroepen, terwijl daarentegen het regt dat in Holstein van kracht is, alleen afstammelingen van de mannelijke lijn toelaat. Men had zich dus in Holstein voorgesteld dat er twee verschillende dynastieën aan de regering zouden komen, en op de plaatsen zelve had men door eene ijverig werkzame vorstelijke intrigue en de waanwijze opgewondenheid der jonge professoren van Kiel, eene dusdanige ontkenning reeds voor lang voorbereid. Dit was niet alles; men had uit de administratieve betrekkingen, die Holstein met Sleeswijk vereenigden, gevolgtrekkingen zoeken af te leiden, om te kunnen beweren, dat Sleeswijk thans Holstein behoorde te volgen en in Duitschland moest worden ingelijfd, dat op deze wijze zich over de Eider zoude uitstrekken. Dit was nog niet alles: men had wel op minder officiëlen, maar toch op niet minder aanmatigenden toon verkondigd, dat Jutland, d. i. het overblijvende gedeelte van het Schiereiland, op zijne beurt met Sleeswijk moest medegaan, niet op grond van eenige feudale splitsvindingheid, evenmin naar aanleiding van bewijzen van dezen of genen genealoog of paleograaf, maar eenvoudig, omdat Sleeswijk belust was op Jutland, even zoo als Duitschland belust was op Sleeswijk... *Quia nominor leo*. Men stelde zich dus reeds voor, dat men zoodoende de sleutels van den Sond in handen had, men wierp reeds de op hunne eilanden verdrevene Denen in zee, men zeilde reeds uit, in het gezigt van Engeland en Holland, met de zwart-rood gouden vlag van het nieuwe Deutsche rijk. Men was er zoo zeker van eene groote mogendheid te worden, dat men reeds het regt van den sterksten begon in te roepen voor dat men de sterkste was.

Europa heeft zich tegen deze al te vermetele eerezuchtige bedoelingen verzet, en hare gevolgmagtigen hebben daarover eens geworden, dat wat er ook mogt

gebeuren, de integriteit van Denemarken gevestigd behoorde te worden. Pruisen, dat zich tot het werk luig gemaakt had der Teutonische begeerlijkheid, is gedwongen zich te onderwerpen aan dien regelmatig aandrang der kabinetten. Het heeft in 1848 aan de vijandelijkheden een einde gemaakt bij den wapenstilstand van Malmö; van den wapenstilstand is men tot onderhandelingen gekomen die geëindigd zijn met den vrede van 2 juli jl. Thans is het minst betwistbare van zijne beweringen dit, dat het niet verplicht is zelf den opstand te dempen waarvan het de bondgenoot is geweest. Lord *Palmston* verzekert dat bij de onderteekening van het vredes-tractaat van 2 juli, de Pruisische regering zich verbonden heeft, zoo noodig, door alle mogelijke middelen, den opstand in Holstein te onderdrukken, dat een deel uitmaakt van den Bond en op grond daarvan begrepen in het tractaat hetwelk Pruisen, volgens de uitlegging van de *Foreign Office*, voor den ganschen Bond zoude hebben aangenomen. In zijne verdediging ontkeert Pruisen het, dat het den Bond zoude vertegenwoordigd hebben, die, daar hij niet geconstitueerd was, ook niets konde ratificeren; het verschuift zich zoo goed mogelijk achter een voorwendsel, dat evenwel de kenmerken draagt van fierheid als van opregtheid en het weigert het Londensche protocol van 2 augustus te teekenen, waarbij de integriteit der Deensche monarchie geproclameerd wordt. Oostenrijk, welks meer of minder welgemeende sympathie voor Denemarken, nimmer iets anders geweest is dan eene soort van concurrentie met Pruisen op het gebied der nationale vooroordeelen van Duitschland, Oostenrijk heeft na eenige weifeling geteekend.

Wat de Staten van den tweeden rang betreft, deze verkeeren in eenen vrij zonderlingen toestand. De meeste der kleine regeringen hadden het in hun belang geacht zich ernstig en zelfs vrij plegtig tegen Denemarken te verklaren. Het afwenden van den storm, door den revolutionairen stroom buiten hunne eigene grenzen af te leiden, was een middel om zich eene populariteit te verschaffen, die hunnen binnenlandschen vrede niet in de waagschaal stelde. Pruisen had daaraan den eersten stoot gegeven door zich van zijne oproermakers van 1848, in Holstein te ontlasten. De kleine Staten geven de schuld thans aan Pruisen, en zeggen dat zij de beloften die hen aan de zaak van Sleeswijk-Holstein verbond, niet kunnen nakomen. Saksen, b. v. heeft den 14den juli eene memorie in het licht gegeven, ten doel hebbende te bewijzen, dat het niets liever gewild had dan tegen de Denen ten strijde te trekken, zoo het Pruisische tractaat van 2 juli hen de wapenen niet had doen ontvallen. De Pruisen antwoorden daarop met bitterheid, dat zij de hantouren niet zouden nedergelegd hebben, indien Saksen hen niet had verraden door uit de unie van 26 mei te treden. En terwijl men elkander aldus dergelijke wederkeerige grieven toedruwt, weten zelfs die Deutsche kabinetten welke het hardst schreeuwen over het schandelijke dat men de Hertogdommen aan hun lot overlaat, zij die het oproerig bestuur van Holstein altijd schijnen te beschouwen als een gewoont lid van den bond, die den oorlog tegen Denemarken steeds blijven houden voor eene zaak die gansch Deutschland aangaat, — redenen te vinden om aan Holstein den onderstand niet te betalen die zij verschuldigd zouden zijn aan eenen rijkstaat, gewikkeld in eenen oorlog van het rijk. Of zij doen zoo als de hertog van Brunswijk, die onlangs uit zijne particuliere kas voor 1000 th. bijdroeg in de nationale inschrijving ten voordeele der hertogdommen, maar zich verschuilde achter eene geheimzinnige logogryph van voorletters, waarvan de dagbladen der plaats spoedig den sleutel hadden gevonden. De drukpers heeft het als een zeldzaam blijf van vorstelijke vaderlandsliefde in deze treurige zaak opgeteekend, dat deze of gene persoon van het Pruisische koninklijk geslacht, in tweemaal twaalf *Friederichs d'or* heeft gegeven in eene inzameling of bij een concert, ten voordeele der Deutsche broeders in Sleeswijk-Holstein.

Aldus zijn de ongelukkige inwoners der hertogdommen verlaten door de Deutsche regeringen die hen tot opstand tot elken prijs hebben aangezet die hen misleid hebben door het openbaar karakter van hunne ijdele demonstratiën. De eenvoudige burgers, de Duitschers in het algemeen, die voor de vlam spuwen over den afval hunner kabinetten hebben niet veel regt om zich zoo boos te maken bij geene klasse der natie bestaat er zoo veel geestdrift om tegen de koelheid der vorsten op te waken. Al het geschreeuw, beteekent niets; de onhandigheid der schreevers komt te veel aan den dag. Men kan zich geen denkbeeld maken van de jaffe aardigheden waartoe zij zijn vervallen die thans voor Duitschland in den oorlog der hertogdommen pleiten. Eenmaal hadden zij vrijheid en broederschap, de leus die in 1848 in de mode was, ingeroepen; maar zij pasten die zoo wonderlijk toe, dat zij zelfs onze regering van dien tijd niet hebben verbid. Zij hadden de alaranklok geluid en verklaard dat men zelfs Jutland aan Duitschland moest geven, ten einde Holstein in Kopenhagen tegen te houden. Europa is met regt van oordeel geweest, dat het beste middel om de Russen op de Elbe te krijgen, was de Duitschers de Eider te doen overtreden. Het ontbreekt echter al die beweringon niet aan splitsvinding; de vlag dekte nog de waar. Lees thans de Deutsche dagbladen; hunne politiek is vol van

grootste onjuistheden. Oostenrijk zoude wel dwaas zijn geweest, zal een Oostenrijksch blad zeggen, te gedoogen dat Pruisen, in eenen oorlog, die men voorgeeft dat nationaal is, nieuwen luister verkrijgt van militaire magt en populariteit; het zoude niet alleen Denemarken, het zoude ook Oostenrijk zelf zijn, dat aldus op de grenzen van Jutland door Pruisen was geslagen. — Ondankbaar Oostenrijk, dus is het antwoord der Pruisische bladen, gij hadt uw gebied, waarom wilt gij ons ook niet het onze laten? Waarom hindert gij ons op de Noordzee? Zijn wij niet genoeg „eerlijke Duitschers“ wanneer wij toelaten, dat gij, als gij het verkliest, aan gene zijde der Alpen het gebied toert over dat schier-eiland *Che l'Appennin divide e l'mar circonda*.

Als dit geene goede trouw is, dan bestaat zij niet meer op de wereld, en wij halen de woorden letterlijk aan. Maar waar die zuiverheid van bedoelingen haar toppunt bereikt heeft, en dan is zij nog onschuldiger, het was toen de voorstanders van Deutsche nationaliteit, dezer dagen in alle deeftheid aan het vredes-congres verlot gingen vragen voor de Sleeswijkers, om nog een weinig voor de eer van Duitschland te mogen vechten; het is toen zij, verplicht om uit den vredespijp van den wel bekenden wilde te rooken, zich troosten over hunne wederwaardigheden door de schoone woorden van den heer COBBEN, voor goede meent aan te nemen, van den man die, terwijl hij te Frankfort den vrede predikt, niet schroomt te Londen den oorlog aan te raden. Te Londen wil men den oorlog niet, en de verandering in de denkbeelden omtrent Lord PALMERSTON is niet het minst kluchtige in de Deutsche opinie. Zijne lordschap wordt op dit oogenblik overladen met de liefderijkste verwijten. PALMERSTON'S algemeen bekende smaak in alle mogelijke twisten had de Duitschers doen veronderstellen dat hij het in de Deensche quaestie met Duitschland zoude houden. Tot op den laatsten tijd werd hij door de geheele oud-Germaansche partij begroet als de natuurlijke verdediger der Duitche Unie, als de groote liberale Europeesche staatsman. Het Londen-sche protocol heeft echter al te duidelijk bewezen, dat Lord PALMERSTON in geenen deele die platonische gehechtheid voor Duitschland gevoelde, als Duitschland van hem geliefde te veronderstellen en men beklagt hem nu, dat hij den roem dien men hem had toegekend, niet genoeg heeft weten te handhaven. Er bestaat een sprookje van HEINRICH HEINE over een zekeren heer *Alla Troll*, de geleerdste en moreelste van alle beeren, ja zelfs de gelukkigste beer ter wereld, als hij maar niet hardnekkig had staande gehouden dat de beerendans de schoonste van alle dansen was. Dat sprookje van HEINRICH HEINE heeft hem aan de overzijde des Rijns niet vele vrienden bezorgd. Wij begrijpen wel waarom!

Wij betreuen echter die ongelukkige vooringenomenheid waardoor overigens uitstekende mannen als met blindheid worden geslagen, die hen op allerlei wegen voert welke door het gezond versand worden gewraakt en door hunne nationale veroordeelen be dwelmt. Wij spraken onlangs van een *Berboep op het volk* van den heer ARNDT. Een der deftigste en diepdenkendste geleerden van Duitschland, een der meesters van de Europeesche wetenschap, JACOB GRIMM, heeft insgelijks een woord willen mede spreken bij de debatten, waar de wetenschap te onvoldoende was om competent te zijn. Dit woord was bij ongeluk gerigt aan de inwoners van Berlijn, en de geleerde patriot heeft eene taal gebezigd die noodig is om zich door de massa zijner medeburgers in de hoofdstad te doen verstaan. De Pruisische hoofdstad heeft hare eigenaardige geestigheid, die scherp en bijtend, maar een weinig plat en zeer bekrompen is; het mengsel van populaire dubbelzinnigheden en oudheidkundige herinneringen waarin de heer GRIMM het noodig geoordeeld heeft zijn patriotisme te kleeden, is eene vreemdsoortige en bedreevende proeve, gevloeid uit zulk eene beroemde pen. Het schijnt dat Berlijn, in eene maand niet meer dan 12,000 Th. voor Sleeswijk heeft opgebracht en de inschrijvingen schijnen reeds op te houden. De heer GRIMM geeft de achterblijvers: „Er zijn er die tien maanden achter elkander hun geld gebragt hebben naar *Mamsell* BACHSEL, en die geen rooden duit uit hunne beurs willen nemen ten voordeele van „Sleeswijk.“ Een ander wil niet geven dan onder den dekmantel der anonymiteit uit vrees dat het geen ton is. Men doet meer voor de zendingen in China dan voor de Duitche broeders. En voor al dat verdriet vindt de heer GRIMM slechts eene troost. Engeland zal niet lang tegen de echte afstammelingen der Angelsaksen die het grondvest hebben, de belangen der nevenen van die Denen, welke aldaar zoo dikwerf verwoestingen hebben aangerigt, kunnen ondersteunen.

Maar laat ons ernstig zijn. Ja, het is volkomen waar, dat in dien afgelegen hoek van den Duitschen grond, nog een weinig van het bloed aanwezig is, dat het eiland van Brittanje heeft vruchtbaar gemaakt en herboren; het is duidelijk genoeg, dat dit niet alleen het bloed is van het weifmoedige en besluitelooze Duitschland. In die mannen der Hertogdommen is veel van het Engelsche karakter aanwezig. Hunne stille, kalme en vastberadene houding is een sprekende tegenhanger van de woordenrijke werkeloosheid dergenen die hen hebben opgezet. Dat koelbloedige en krachtige ras laat zich niet gemakkelijk opwinden, maar als het eenmaal

in beweging is gebragt, dan laat het niet gemakkelijk los. Terwijl hunne Duitche broeders naar hen vergelijken met de oude Normandische strijders, met de *pugiles rabiosi* der Sagen van den voortijd, die den dood wenschten om de genietingen der Walthalla te smaken, zeggen die dappere mannen met de meeste koelbloedigheid tot elkander dat de Denen geene zoo ligt te achten vijanden zijn als men had verzeerd, en dat men thans weerwraak moet nemen. Voor hen blijft er in hunnen tegenwoordigen toestand niets anders over. Zij zijn groote minnaars van het *fair play*; zij zijn geslagen en zij bekennen het, maar zij verzekerden dat zij niet zullen achter blijven. Het zijn geene opstandelingen van Fransch fabriekaat; het is een mannelijk en krachtig landvolk, dat het oor heeft geleend aan trouweloze opruïningen en dat er zijne eer in stelt niet weer terug te deuzen, zelfs nadat het de nietigheid van zijne aanstokers erkend heeft. Dat is het waarom wij wenschen dat Europa de opoffering van zoovele brave en moedige menschenlevens moge beletten, daarom geven wij ten sterkste onze afkeuring te kennen van de pogingen, die in het duistere in het werk werden gesteld om een land te gronde te rigten, dat men veel eer ten spoedigste, uit eigen beweging, moest trachten te redden.

Ter gelegenheid van LODEWIJK NAPOLEON'S reis door Frankrijk.

De laatste reis van LODEWIJK NAPOLEON door Frankrijk, schijnt in dat land, en ook elders in Europa, meer belangstelling te hebben gewekt dan zij, uit een politisch oogpunt beschouwd, kan geacht worden te verdienen. Dat „*grand talent pour le silence*“ — de eenige bijzondere hoedanigheid met wier bezit de beleefde Franschman een' zwijgende reiziger uit ons eigen land wist te complimenteren — werd door Frankrijks President reeds zoo dikwijls betoond bij gelegenheden, waarin deszelfs nitoeffening veel gewigtiger was dan thans, dat weinig verstandige menschen konden verwacht hebben van zijne lippen, door geenerlei bijzondere of dringende omstandigheid tot spreken geroepen, eene duidelijke mededeeling omtrent de toekomst door hem te volgen politiek te vernemen. Geenerlei uitboezeming van dien aard heeft dan ook plaats gegrepen. Doch geheimzinnigheid en terughouding hebben, gelijk al het andere, hare bezwaren zoo wel als hare voordeelen. Laat eens een minister den naam hebben gekregen van zijne geheimen voor zich te houden, en elk woord dat hij uiten moge, wordt voortaan met dubbele opmerkzaamheid gade geslagen, terwijl aan de onbeduidendste bezetarij, van hem komende, een gewigt wordt toegeschreven, 'twelk er in den mond van gewone en rondborstige mannen door niemand aan zou zijn gehecht. Zoo is het dan ook den prins President gegaan. De burgers van Lyon toesprekende, verhief hij, natuurlijk genoeg wanneer men als hoofd van eene uit het volk uitgegane regering zich tot republikeinsoe toehoorders rigt, de suprematie des volks, in vrij hoogdravenden toon: „Het volk had de constitutie gemaakt“ zo luidt de zin zijner woorden, »en het kon dezelve veranderen. 's Volks wil zou, onder alle omstandigheden, zijne wet zijn.“ Of er in die uitdrukking een zin kon hebben gelegen, vijandig aan de bestaande instellingen, dit laten wij ter zijde, maar wij meenen dat zij niets anders behelst dan het beginsel, waarop de Fransche republiek werd gegrond. Is het gezamenlijke volk niet boven de wet, zoo is de revolutie van februari een onverdedigbaar feit; is het volk boven de wet verheven, zoo is het zulks niet minder in 1850 dan het zulks in 1848 was. Hierin ligt de hoofdbron der zwakheid van eene democratische regering, dat zij, overeenkomstig haar eigen beginsel van bestaan, ten allen tijde kan worden omgestooten door het goedvinden van eene meerderheid dergenen, die onder haar gezag leven. En zulks nu eenmaal het beginsel zijnde, zien wij niet in, waarom het uit het oog zou worden verloren, noch waarom de President van den staat geene toespeling zou mogen maken op datgene, wat elk zijner toehoorders zoo goed weet als hij zelf. Is waar, hij heeft getrouwheid gezworen aan de bestaande instellingen; maar had het Fransche volk geene getrouwheid gezworen aan LODEWIJK WILHELM? Onduikt zo, gelijk gij wilt, dezelve moeilijkheid keert weder; het volk heeft, door de bloede verklaring van zijnen wil, twee dynastien ter zijde gesteld, krachtens dienzelfden wil heeft het eene zoogenamde constitutionele republiek opgericht; en indien nu, twee jaren daarna, diezelfde wil hare vernietiging dekreteert, zoo begrijpen wij niet, waarom de eene onderneming verraderlijk zou wezen, terwijl de andere, die dezelve vooraf gingen, slechts patriotisch waren. In waarheid, het is het bewustzijn der onzekerheid die uit eene gesteldheid als de hunne voortvloeit, die Frankrijks ware republikeinsoe zoo in het harnas jaagt, wanneer er op de zwakheid hunner regering gezinspeeld wordt. Ware die regering enigzins meer begaafd met de elementen van duurzaamheid, zoo zouden hare verdedigers minder op het *qui vive* zijn. Het garnizoen slaapt onder de wapenen, omdat de vesting ieder oogenblik aan overrompeling bloot staat. Wij, deze gesteldheid van teneer afstaand beschouwende, mogen dezelve weinig aanleidelijk vinden, maar wij moeten niet vergeten, dat de Franschen die zelften hebben terkozen. De eenige volkverkla-

ring toch van 1848, die waarlijk geacht kon worden voortgevloeid te wezen uit de wenschen van eene groote meerderheid der burgerij, de verkiezing van den President der tweede Republiek, de verkiezing daartoe van eenen man wiens eenige aanspraak bestond in zijne verwantschap met den vernietiger der eerste, dit is thans de hoofdbron van gevaar voor de nieuwe orde van zaken geworden. Bouwende op zijne ster, een fatalist uit temperament en erfelijke gevoelens, persoonlijk moedig tot vermetelheid toe, en niet ontbleet van die volksfascinalie die een der voornaamste bestanddeelen van NAPOLEON BONAPARTE'S magt was, is het niet waarschijnlijk dat prins LODEWIJK zijn presidentschap zonder worsteling zal opgeven. Eene poging om zijnen termijn te verlengen moge vermetel schijnen; maar vergeleken bij de expedities van Straatsburg en Boulogne, zijn de te loopen gevaren en de kansen van mislukking schier onbeduidend. Een gedeelte des volks zal met hem zijn, uit overtuiging of toegenegenheid; een veel grooter gedeelte zal zich verheugen het gezag der republiek, op wat wijze ook, te zien verzwakken. Het is bezaaerlijk overeen te brengen met de menschelijke natuur, dat een man bekleed met eene waardigheid, zoo hoog en zoo wankel tevens, niet alle middelen aanwende, om den termijn zijner magt te verlengen, inzonderheid als het aan geene vrienden en volgelingen ontbreekt, om hem te overreden, dat hij, door aldus eene constitutie, die niemand eerbiedigt, te verkrachten, het behoud dier orde, waarbij iedereen belang heeft, zou kunnen waarborgen. Gesteld voor een oogenblik — en de onderstelling is ver van onmogelijk te wezen — dat elke der uiterste strijdige partijen in het jaar 1852 eene schijnbare meerderheid op de kieslijsten bekwamen, en dat het verklaarde doel van beide de omstooting der Republiek ware — zou er dan aan den huidige bezitter van het oppergezag geen houdbare grond worden gegeven, om te weigeren het neder te leggen? En de wet eenmaal verkracht zijnde, zal dan een presidentschap van 8 in stede van 4 jaren, voldoende zijn, om de eersucht te bevredigen van eenen aspirant wiens ijdelheid zich gevleij en wiens gelegenheden zich vermeerderd zullen zien door het aanwezig bezit eener bijna onberispelijke magt? Dit zijn gewigtige vragen, en zoodanige welke de tijd alleen beantwoorden kan. Doch voor andere natien kunnen zij tevens tot gelukwensching over het verleden en tot waarschuwing voor de toekomst strekken.

Ingezonden stukken.

Aan de Redactie!

Het antwoord door de redactie der *Arnhemse Courant* op 17 september jl. op mijne vraag, betreffende de candidatuur van den heer C. P. HENRY, gegeven, mag geen antwoord heeten, doch eerder eene uitbarsting van verkropte spijt. Is het eene ongepaste of onheusche vraag, zoo ik iemand als candidaat zie aanbevelen (en hoewel in dezelfde stad als die candidaat wonende, nimmer iets van zijn politiek leven vernam), te vragen, waaruit blijkt het, dat hij zoodanig een uitmuntend politiek man is? en zal dan het antwoord: „Ja, dat is hij, en gij zult, wilt gij hem niet beleedigen, hem daarvoor moeten houden;“ voldoende zijn? Of met zoodanig antwoord en beleedigende suppositiën de candidatuur van den heer HENRY zal bevorderd worden, betwijfel ik zeer. Het publiek oordeelt in deze.

Een lid der vrijzinnige kiezers-vereeniging te Arnhem.

(Indien de inzender intichting gevraagd had, over den heer HENRY als „politiek man“ zou deze aanmerking juist zijn. Maar de inzender opperde twijfel omlrent het *privaat* karakter van den heer HENRY en cische van ons het negatief bewijs, dat de heer HENRY een achtenswaardig en bekwaam man van een vast karakter is. Hierop antwoordden wij, dat de inzender niet het recht had den bewijstlast op ons over te brengen, en dat hij, wanneer hij grond had aan de particuliere hoedanigheden van den heer HENRY te twifelen, verplicht was hiervan aan het publiek kennis te geven. De polemiek over de verdiensten van den heer HENRY was juist het omgekeerde van de polemiek over de verdiensten van den heer SCHREITZER. Bij den heer SCHREITZER liep de polemiek uitsluitend over den politichen persoon. Wij beweerden, dat de heer SCHREITZER als politiek persoon onbekend was. Een inzender kwam hierlegen op en beweerde het tegendeel, en wij beantwoordden die tegenpraak. Bij den heer HENRY deed men juist anders; wat sprak niet tegen, maar men zeide: bewijs eerst dat de heer HENRY als *privaat* man, zulke eigenschappen bezit, die hem waardig maken, in aanmerking te kunnen genomen worden. Men scheen dus aan te gaan van het beginsel der fiscale wetgeving, dat niemand kan geacht worden een eerlijk man te zijn, die hiervan niet het bewijs levert.

Zij die het eerst de candidatuur van den heer HENRY in ons blad ondersteund hebben, zonden ons zoo even een antwoord op de bedenkingen van het lid der vrijzinnige kiezers-vereeniging, waarnaar wij thans de inzender verwijzen. Dat de inzender niet het doel had den heer HENRY in zijn bijzonder karakter aan te bevelen, geleende wij gaarne; maar het is niettemin zeker, dat zijne vragen, zoo als zij daar lagen, op velen dien indruk moesten maken.) R.N.

In uwe courant van heden wordt door eenen inzender, met betrekking tot den heer mr. C. F. HENRY gevraagd, waarmede zij, die hem als candidaat voor het lidmaatschap der Tweede Kamer in uw blad hebben aanbevolen, bewijzen of slechts aantoonen kunnen, dat hij is een waarlijk vrijzinnig candidaat, dewelke, bij die gezindheid, zoo groot bekwaamheden, vastheid van karakter en algemeen vertrouwen bezit.

Die vraag, zoo gesteld, kan alleen afkomstig zijn van iemand, die niets tegen den heer HENRY weet in te brengen, maar evenwel er op uit is, om zijne candidatuur op min loyale wijze afbreuk te doen. Dit valt zoo duidelijk in het oog, gelijk de redactie zulks reeds heeft doen opmerken, dat wij in twijfel hebben bestaan of wij den vrager wel met eenig antwoord wilden verwaardigen, hetgeen zeker voor de reputatie van den heer HENRY niet gevorderd wordt. Hij is bij allen die hem kennen, wel zoo aangeschreven, dat de vrager hem in hante-schatting niet benadeelen kan. Niettemin achten wij het niet ondienstig om voor diegenen onder onze medekiezers, bij wie hij minder bekend mogt zijn, door een kort antwoord onze aanbeveling te rechtvaardigen.

De vrijzinnige gevoelens van den heer HENRY dagteekenen niet van gisteren of eergisteren. Hij behoort niet, zoo als thans zoo velen, tot de vrijzinnigen van den tegenwoordigen dag, die, nu liberaal te zijn in de mode komt en voordeel kan aanbrengen, hunne antecedenten zoo gaarne zouden doen vergeten, en hoog van hunne vrijzinnigheid opgeven. Onze candidaat was liberaal, toen er nog moed toe behoorde om dit te zijn, toen men gevaar liep zich daardoor te benadeelen. In 1845 was hij hier ter stede de eerste, die, tot ondersteuning van het door de negen mannen gedaan voorstel van grondwetsherziening, een krachtig gemotiveerd adres aan

de Tweede Kamer, stelde en geene meeste ontzag om daarop de onderteekeningen van allen die voortgang wenschten, te verzamelen. Velen, die zich nu vrijzinnig noemen en op den voorgrond plaatsen, stonden toen van verre en weigerden alle medewerking. Sedert dien tijd heeft HENRY als man van karakter, zijne beginselen nooit verloochend; steeds heeft hij door woord en daad getoond, dat hij gematigden voortgang lief heeft. Even ver is hij verwijderd van het stijfzinnig vasthouden aan verouderde begrippen, als van het bevorderen eener bandeloze vrijheid. Zoodanig was de vorming, welke hij van mannen, als eenen AGRERSDIJK aan de Utrechtsche hoogeschool ontving. Aldaar stond hij algemeen als ijverig en kundig bekend en genoot hij in hooge mate de achting en vriendschap van velen zijner leermeesters. Later alhier, als advocaat gevestigd, behandelde hij, met lof, de belangrijkste en ingewikkeldste rechtszaken, en al is het nu ook, dat tot nog toe geene uitvoerige werken van zijne verkregene kunde getuigen, vermoedelijk wel wegens de les van HORATIUS: *nonnum prematur in arvam*, toch wordt die kunde zoo zeer erkend, dat zelfs een zijner tegenstanders, een bestrijder zijner candidatuur, in de *Arnhemse Courant*, hem den hoogleeraars-tabbaard waardig keurde. En twijfelt men, of hij zich in het vertrouwen zijner medeburgers mag verheugen, men onderzoeken dan, om alleen hierop te wijzen, met hoe groote meerderheid van stemmen hij onlangs tot lid van het hoofdbestuur der Arnhemse kiezers-vereeniging is gekozen, en door welk aanzienlijk getal leden die vereeniging hij daer dagen als candidaat voor het lidmaatschap der Tweede Kamer is voorgesteld.

Wij gelooven met deze regelen als antwoord op de gedane vraag te kunnen volstaan. Zij die den heer HENRY niet mogten kennen, zullen nu ten minste enigzins kunnen beoordeelen of hij onze aanbeveling waardig was. Ofschoon er thans naast hem andere geschikte en waardige candidaten zijn voorgedragen, blijven wij echter zijne verkiezing, in het al-

gemeen belang, als eene zeer wenschelijke zaak beschouwen.

Arnhem, 17 sept. 1850.

Eenige liberale kiezers in het district Arnhem.

Liedertafel: Euterpe.

Vergadering voor de buitengewone leden op Woensdag den 18den september 1850.

O. R. MARK.

Burgerlijke stand.

CULEMBORG.

Van 23 aug. tot en met 7 sept.

Gehuwd: A. Ceesar, met W. Collee.

Bevallen: J. Ophoff, geb. Versteeg, Z. — G. A. Hoogboom, D. — G. van Munster, geb. Middelpoep, Z.

Overleden: Geene.

Marktprijzen.

ZUTPHEN, 12 september.

Het weinige dat van Tarwe ter markt was, ging tot eenige verlaging langzaam van de hand. Oude geld van f 8.00 tot 8.50. Nieuwe van f 7.00 tot 8.10. — Rogge was nagenoeg prijshoudend, met levendige kooplust, te noteren van f 5.00 tot 5.55. — Van Nieuwe Boekweit waren onderscheidene partijtjes aangebragt, meerendeels van een uitmuntende kwaliteit, naar deugd van f 3.00 tot 3.60. — Guast van f 3.70 tot 4.00. — Aardappelen geladen 2000 mud, tegen f 1.30 à 1.60 — Boter: van f 11.00 tot 12.00 het $\frac{1}{2}$ Val.

Waterhoogte te Arnhem.

17 Sept. 1 El 1 Palm 0 Duim; gew. 0 D. gev. 6 W.

ZOMER-DIENST VAN AF 1°. SEPTEMBER 1850.

AANKOMST EN VERTREK DER BRIEVEN-POSTEN TE ARNHEM.

AANKOMST.		VERTREK.		Ligting der Bus.
	Dagelijks.		Dagelijks.	
Van Utrecht, Amsterdam, Haarlem, Leiden, 's Hage, Delft, Schiedam en Rotterdam	4 maal.	Naar Utrecht, Amsterdam, Haarlem, Leiden, 's Hage, Delft, Schiedam, Rotterdam	4 maal.	Per drie spoortreinen en per postkar om 7 $\frac{1}{2}$ u. 's avonds.
Amersfoort	2 " 1 ^{sten} en 3 ^{den} spoortrein.	Naar Engeland	2 " "	Om 7 $\frac{1}{2}$ uur 's avonds en over Ostende 3 ^{den} spoortrein.
Apeldoorn	2 " 1 ^{sten} spoortrein en om 12 u. 1 ^{sten} spoortrein.	Dordrecht en Gouda	2 " "	7 $\frac{1}{2}$ u. 's avonds. 1 ^{sten} spoortrein.
Elburg, Harderwijk, Kampen	1 " "	Gorinchem, Breda	2 " "	1 ^{sten} en 3 ^{den} spoortrein.
Wageningen	2 " Om 5 u. en 2 ^{den} spoortrein.	Belgie, Frankrijk en geheel Zeeland.	1 " "	Per 3 ^{den} spoortrein.
België, Frankrijk	1 " 1 ^{sten} spoortrein.	Amersfoort	3 " "	Per 1 ^{sten} , 2 ^{den} en 3 ^{den} Spoortrein.
Nijmegen	3 " 6 u. 's morg. 4 $\frac{1}{2}$ u. 4 $\frac{1}{2}$ u.	's Bosch, Noord-Brabant	2 " "	4 uur 's morgens en 3 ^{den} spoortrein.
Deventer, Zutphen	3 " 4 " " 10 $\frac{1}{2}$ " 4 " "	Harderwijk, Elburg, Kampen en Hattem	1 " "	Per 3 ^{den} spoortrein.
Doesborgh	3 " 4 " " 10 $\frac{1}{2}$ " 6 " "	Deventer en Zutphen	3 " "	Per post 6 u. 's morgens en 10 $\frac{1}{2}$ en 1 $\frac{1}{2}$ uur.
Ede, Scherpenzeel, Veenendaal	3 " Met de drie spoortreinen.	Zwolle	3 " "	Om 6 uur 's morgens, 10 $\frac{1}{2}$ en 3 ^{den} spoortrein.
Velp	4 " 4 u. 'sm. 11 u. 4 u. 6 u.	Groningen en Vriesland	2 " "	Om 6 uur 's morgens en per 3 ^{den} spoortrein.
De Steeg, Dieren en Brummen	3 " 4 " " 11 " 4 " "	Doesborgh, enz.	2 " "	Om 6 uur 's morgens en 4 $\frac{1}{2}$ uur.
Elden, Elst en Lent	3 " 6 " " 11 $\frac{1}{2}$ " 4 $\frac{1}{2}$ " "	Nijmegen	4 " "	4 uur 's morgens 10 $\frac{1}{2}$ u. 4 $\frac{1}{2}$ u. en 8 u. 's avonds.
Hanover, Bremen en Hamburg	1 " 6 " " "	Provincie Limburg	2 " "	10 $\frac{1}{2}$ uur 's morgens 8 u. 's avonds.
Zevenaar, Elten, Emmerik, Duitschland	2 " 6 " " 7 " 's avonds.	Geor, Oldenzaal en Ehschede	1 " "	1 $\frac{1}{2}$ uur namiddags.

Het postkantoor te Arnhem is geopend, van 's morgens 5 uur tot 7 uur, van 9 uur tot 2 $\frac{1}{2}$ uur en van 3 $\frac{1}{2}$ tot 8 $\frac{1}{2}$ uur 's avonds. Tot het deponeren van geld-artikels of incasseren van wissels, van 9 uur tot 10 uur 's morgens, van 12 uur tot 1 uur en van 5 uur tot 6 uur 's avonds. Worden de brieven, met den twee-den spoortrein vertrekkende, zoo zulks verlangd wordt, te Amsterdam aan de Beurs bezorgd.

Afzonderlijk verkrijgbaar bij den Uitgever dezer à 5 Cents.

Deze Courant is f 5 in de drie maanden. Afzonderlijke nummers 10 cents. Advertentiën van één tot vijf regels f 10 per regel daarboven 20 cents, behalve 25 cents zegelregt voor elke plaatsing.